

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4611
Tarih : 28.02.2024

10/1111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İktidarın cinsiyetçi politikalarının toplumu yeniden şekillendirmeyi amaçlaması, kadına karşı erkek egemen şiddetin artmasına ve kadın cinayetlerine hatta kadın kırımına varmasına neden olmaktadır. Torba yasalar, yargı paketleri, genelgeler ve cinsiyetçi politikalar, kadınları aile içine hapseden eril söylemlerle birlikte uygulanmaktadır. Bu politikaların uygulanmasıyla birlikte, özellikle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının alınmasıyla, kadına karşı şiddet, taciz, tecavüz, cinsel saldırı ve kadın kırımına varan kadın cinayetlerinde görülen artış, sorunun daha derinlemesine ve etkili bir şekilde ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin sebep ve sonuçları ile derhal alınacak önlemlerin tespiti amacı ile Anayasa'nın 98., İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 28.02.2024

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

İktidarın artan kadın karşıtı politikaları, kadına yönelik şiddet olaylarında faillerin cezasız kalması, gerekli önleyici önlemlerin alınmaması ve hükümet yetkililerinin cinsiyetçi dil ve yaklaşımı nedeniyle neredeyse her gün en az bir kadın cinayeti haberlerde yer almaktadır.

Dün, sadece 24 saat içinde, Türkiye'de tam 7 kadın katledilmiştir. Yine korkunç bir şiddete maruz bırakılan başka bir kadın da yaşam mücadelesini aynı gün kaybetmiştir. Bahsi geçen katledilen kadınlar, sadece basına yansıyan kadarını oluşturmaktadır. İstanbul Pendik'te Sevilay Karlı, eski eşi Ümit Karlı tarafından bıçaklanarak katledilirken, Sakarya'nın Akyazı ilçesinde Ali Rıza Aslan boşanma sürecinde olduğu Hatun Ekrem Aslan'ı silahla vurmuştur. İstanbul Çekmeköy'de Emine Ülkü Araz, evlendiği adamın şiddetiyle hayatını kaybederken, İzmir'de de ayrı yaşadığı partneri tarafından Özlem Çankaya acımasızca katledilmiştir. Bursa'da Murat Demir, geçen yıl boşandığı Tuba Ateşçi'yi tabancayla vurarak öldürmüştür. Adıyaman Samsat'ta Kasım A., evli olduğu Tuğba A.'yı ve akrabalarını katletmiştir. Denizli'de Afgan Nasım Gol Karımı adlı kadın evinde öldürülürken, Erzurum'da cezaevinden kaçan Şafak Saydam'ın silahından çıkan kurşunlarla Elif Saydam yaşam savaşını kaybetmiştir. Sadece bir gün içerisinde gerçekleşen bu kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddetin vahim boyutlarını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

GEREKÇE

Bianet'in verilerine göre, sadece Ocak ayında erkekler, en az 28 kadını ve beş çocuğu öldürmüştür. Basına "şüpheli" olarak yansıyan en az 25 kadın ve üç çocuğun ölümü kaydedilmiştir. Öldürülen kadınlar arasında sekizi "ayrılmak istediği, barışmak istemediği" gerekçesiyle, ikisi "kıskandığı" için öldürülmüştür. Bir kadının boşanma isteği, bir diğerinin borç para talebi nedeniyle öldürüldüğü belirtilmektedir.

Yine basına yansıyan bilgilere göre, 2023 yılında erkekler en az 333 kadını ve 28 çocuğu öldürmüş, 18 kadına tecavüz etmiş, 371 kadını para karşılığı cinsel ilişkiye zorlanmış, 355 kadını taciz etmiş, 123 çocuğu istismar etmiş ve 745 kadını yaralamıştır. Bu veriler sadece ulaşılabilen kısıtlı bilgiler arasında yer almaktadır.

Bunun adını koymak zaruridir. Türkiye'de kadınların hayatta kalma mücadelesi verdiği şiddet kadın kırım boyutundadır. Kadın cinayetlerin tamamı önlenabilir niteliktedir ve bu öldürücü eylemler, kadın karşıtı söylemin günlük yaşamda, medyada, siyasette, iş ve sosyal ortamlarda her gün yeniden üretilmesinden kaynaklanmaktadır.

Kadın cinayetleri faillerinin en az 21'inin -kadınların- eşleri veya partnerleri, ikisinin aile üyeleri (baba, torun gibi), birinin damadı, birinin komşusu ve ikisinin de arkadaşı olduğu belirtilmektedir. Erkekler, yedi kadını sokakta ya da ormanlık alan gibi dış mekanlarda ve 20 kadını da ev içinde öldürmüştür.

Türkiye genelinde, kadınların öldürülmesinin yanı sıra, fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet gibi çeşitli şiddet türleri de artmaktadır. Bu artış eğilimi karşısında, etkili yasal düzenlemelerin eksikliği ve hatta İstanbul Sözleşmesi gibi uluslararası anlaşmalardan çıkılması gibi adımlar, şiddet vakalarının daha da derinleşmesine yol açmaktadır. Özellikle, psikolojik şiddetin yanı sıra ekonomik şiddet ve kadın yoksulluğu, kadınları zor yaşam koşullarına iterek, milyonlarca kadını ekonomik kriz ve yoksulluk durumunda şiddet riski altında bırakmaktadır. Bu durum, ekonomik olarak bağımsız olmayan ve herhangi bir sosyal destek alamayan kadınlar için tehlikeli bir ortam oluşturmaktadır.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının toplumda büyük bir bölünmeye yol açacağı ve kadınları erkek şiddetine karşı savunmasız bırakacağı, sonuç olarak da kadınları ölüm tehdidiyle baş başa bırakacağı konusundaki itirazlarımıza rağmen, bu karardan geri adım atılmamıştır. Ayrıca, bu kararın hukuki süreci sonunda kadınlar aleyhine sonuçlanması, kadınları erkek şiddetine karşı daha da korumasız hale getirmiştir. Dahası, bu tartışmaların akabinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun da tartışmaya açık hale getirilmeye çalışılmış 6284 Nolu Yasa'nın uygulanmasındaki sıkıntılar çözülmemiş derinleştirilmiştir. Ne yazık ki, itirazlarımız haklı çıkmıştır; İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının ardından kadına yönelik şiddet artmış ve toplumsal bir bölünme yaşanmıştır.

Bu bağlamda, kadın cinayetleri başta olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitlikçi politikaların uygulanması, etkin politikaların hayata geçirilmesi, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının geri alınarak Sözleşmeden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ivedi ve hayati öneme sahiptir. Bu konuda Meclis'in önemli bir rolü vardır ve sorunun çeşitli yönlerinin detaylı bir şekilde tartışılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için bir Araştırma Komisyonunun kurulması elzemdir.